

# Cuprins

<b>Prefață.....</b>	<b>XXIII</b>
<b>Abrevieri.....</b>	<b>XXIX</b>
<b>PARTEA I. Teoria generală a instituțiilor politice.....</b>	<b>1</b>
<b>Titlul I. Dreptul și statul în sistemul puterii.....</b>	<b>3</b>
<b>Capitolul I. Noțiuni generale despre drept.....</b>	<b>3</b>
§1. Originea și procesul de formare a dreptului .....	3
§2. Factorii de configurare ai dreptului .....	19
§3. Definiția dreptului .....	20
§4. Conceptul de instituție juridică.....	29
§5. Rolul dreptului.....	31
§6. Subiectele de drept .....	32
§7. Izvoarele dreptului.....	33
§8. Distincția între dreptul natural și dreptul pozitiv.....	34
§9. Distincția între dreptul public și dreptul privat.....	36
§10. Dreptul obiectiv și dreptul subiectiv.....	38
§11. Dreptul constituțional ca ramură a dreptului public .....	39
<b>Capitolul II. Originea și trăsăturile generale ale instituțiilor politice .....</b>	<b>50</b>
<b>Capitolul III. Conceptul de stat și procesul formării statelor moderne</b>	
<b>în spațiul european .....</b>	<b>71</b>
§1. Noțiuni introductive privind statalitatea romană.....	71
§2. Reaparitia formațiunilor statale în spațiul european.....	76
§3. Rolul Bisericii în procesul de formare a statelor moderne .....	83
§4. Formarea noțiunii moderne de stat .....	90
§5. Fundamentele teoretice ale conceptului modern de stat .....	98
§6. Definiția statului.....	106
§7. Critica concepției marxiste asupra statului.....	115
§8. Analiza politologică a statului.....	125
§9. Analiza sociologică a statului.....	126
§10. Analiza juridică a statului.....	131
<b>Capitolul IV. Elementele constitutive ale statului .....</b>	<b>138</b>
§1. Teritoriul .....	140
§2. Populația.....	146
§3. Puterea politică suverană.....	157

<b>Capitolul V. Forma statului: structura de stat, forma de guvernământ, regimul politic .....</b>	<b>166</b>
§1. Conceptul formei de stat .....	166
§2. Structura de stat.....	167
§3. Statul unitar .....	167
3.1. Deconcentrarea.....	170
3.2. Deconcentrarea serviciilor publice.....	173
3.3. Descentralizarea .....	174
3.4. Autonomia administrativă locală .....	175
§4. Statul unitar complex .....	184
4.1. Uniunea încorporată.....	184
4.2. Regionalismul .....	186
4.3. Regionalismul politic .....	187
§5. Statul compus.....	189
5.1. Uniunile de state.....	189
5.2. Confederațiile de state.....	190
§6. Statul federal .....	191
§7. Organizarea competențelor în statul federal.....	192
7.1. Principiul autonomiei.....	193
7.2. Principiul participării .....	194
§8. Evoluția și transformarea federalismului.....	194
§9. Forma de guvernământ.....	195
§10. Regimul politic.....	197
<b>Capitolul VI. Rolul și funcțiile statului.....</b>	<b>199</b>
§1. Conceptul de interese generale.....	199
§2. Criterii de delimitare a funcțiilor statului .....	200
§3. Clasificarea funcțiilor statului .....	202
§4. Atribuții esențiale ale statului.....	209
4.1. Monopolul apărării și al constrângerii sociale (armata și poliția) .....	209
4.2. Crearea și menținerea cadrului juridic .....	210
4.3. Conducerea relațiilor internaționale .....	210
4.4. Emiterea monedei naționale.....	211
§5. Atribuții accesorii ale statului.....	211
§6. Extinderea rolului statului în epoca contemporană .....	211
<b>Titlul II. Teoria Constituției .....</b>	<b>213</b>
<b>Capitolul I. Noțiuni generale despre Constituție .....</b>	<b>213</b>
§1. Noțiunea de regim constituțional .....	213
§2. Noțiunea de constituție.....	217
§3. Originea și caracteristicile constituției cutumiare .....	232
§4. Originile și caracteristicile constituției scrise.....	238
§5. Raportul între constituția scrisă și cutuma constituțională.....	242
§6. Distanța între puterea constituentă și puterile constituite.....	244

<b>Capitolul II. Adoptarea și revizuirea Constituției.....</b>	<b>249</b>
§1. Situațiile în care se adoptă o Constituție nouă.....	249
§2. Caracterul și legitimitatea constituțională a loviturilor de stat și a revoluțiilor sociale .....	250
§3. Organismul competent să adopte Constituția .....	258
§4. Clasificarea constituțiilor după modul lor de adoptare.....	261
§5. Revizuirea constituției.....	262
§6. Distincția între constituția suplă și constituția rigidă.....	263
§7. Revizuirea implicită și falsa revizuire .....	264
§8. Procedura de revizuire.....	267
§9. Ce dispoziții din Constituție pot fi revizuite?.....	269
§10. Suspendarea și abrogarea Constituției.....	269
<b>Capitolul III. Conținutul Constituției.....</b>	<b>272</b>
§1. Diversitatea statală și asemănări constituționale .....	272
§2. Caracterul și obiectul de reglementare ale normelor constituționale .....	273
§3. Principii și norme constituționale care au un rol determinant în stabilirea și funcționarea organismelor de guvernare, precum și în stabilirea formei statului .....	274
§4. Declarațiile de drepturi .....	276
§5. Conținutul Declarațiilor de drepturi .....	277
§6. Dispoziții constituționale care nu au o legătură directă cu organizarea și exercitarea puterilor .....	280
<b>Capitolul IV. Controlul constituționalității legilor .....</b>	<b>282</b>
§1. Supremația Constituției .....	282
§2. Noțiunea de control al constituționalității legilor .....	288
§3. Controlul constituționalității legilor exercitat de un organism politic.....	288
§4. Controlul constituționalității legilor exercitat de instanțele judecătorești .....	290
§5. Controlul constituționalității legilor exercitat de un organism politico-jurisdicțional .....	307
<b>Titlul III. Drepturile și îndatoririle fundamentale ale cetățenilor.....</b>	<b>309</b>
<b>Capitolul I. Drepturile și libertățile publice.....</b>	<b>309</b>
§1. Evoluția problematicii drepturilor omului.....	309
§2. Fundamentele ideologice, politice și juridice ale drepturilor și libertăților publice .....	312
§3. Noțiunea de drepturi și libertăți publice .....	316
§4. Clasificarea drepturilor și libertăților publice.....	318
§5. Noțiunea de îndatoriri fundamentale ale cetățenilor.....	319
<b>Capitolul II. Garanțiile constituționale ale drepturilor și libertăților publice .....</b>	<b>321</b>
§1. Forme ale garantării drepturilor și libertăților publice .....	321
§2. Instituția Ombudsmanului .....	321

<b>Titlul IV. Organizarea și interferența (colaborarea) puterilor.....</b>	<b>326</b>
<b>Capitolul I. Modul de organizare și funcționare a structurilor</b>	
<b>de guvernare.....</b>	<b>326</b>
§1. Modul de desemnare a structurilor prin care se exercită guvernarea .....	326
§2. Succesiunea ereditară .....	327
§3. Cooptarea sau asocierea .....	330
§4. Alegerea .....	331
§5. Diferite modele de instituții guvernante .....	334
§6. Structura organului executiv .....	336
§7. Structura organului legislativ .....	339
§8. Organizarea internă a parlamentului .....	341
§9. Statutul parlamentarilor.....	342
§10. Principii ale organizării activității instanțelor judecătorești .....	345
§11. Aspecte privind statutul magistraților judecători.....	350
<b>Capitolul II. Principiul separației puterilor.....</b>	<b>355</b>
§1. Originea teoriei separației puterilor.....	355
§2. Consacrarea principiului separației celor trei puteri în opera lui	
Montesquieu.....	366
§3. Separația puterilor în concepția lui Immanuel Kant.....	370
§4. Suveranitatea poporului și separația puterilor în concepția lui	
Jean-Jacques Rousseau .....	372
§5. Consacrarea instituțională a principiului separației celor trei puteri.....	374
§6. Evoluția teoriei separației puterilor .....	380
<b>Capitolul III. Principalele mecanisme de interferență (colaborare)</b>	
<b>a structurilor de guvernare.....</b>	<b>386</b>
§1. Noțiunea de mecanisme de interferență a structurilor de guvernare ....	386
§2. Modalități de acțiune a puterii executive asupra parlamentului .....	388
2.1. Desemnarea unor membri ai parlamentului de către puterea	
executivă .....	388
2.2. Intervenția puterii executive în organizarea internă	
a activității camerelor legislative.....	389
2.3. Implicarea directă a puterii executive în activitatea	
legislativă a parlamentului .....	390
2.4. Prerogativele puterii executive privind finalizarea	
procesului legislativ .....	393
2.5. Delegarea legislativă .....	395
2.6. Dizolvarea parlamentului .....	398
§3. Modalități de acțiune a parlamentului asupra executivului .....	400
3.1. Intervenția parlamentului în formarea unor autorități	
executive și în desemnarea unor înalți demnitari ai	
puterii executive .....	400
3.2. Intervenția parlamentului în activitatea executivului .....	401
3.3. Intervenția parlamentului asupra existenței unor autorități	
executive .....	405

§4. Categoriile tipologice de structuri de guvernare .....	408
4.1. Regimul confuziei puterilor .....	409
4.2. Regimul separației rigide a puterilor (regimul prezidențial) .....	412
4.3. Regimul separației suple sau al colaborării puterilor (regimul parlamentar).....	414
4.4. Regimul semiprezidențial.....	420
<b>Titlul V. Accesul la putere.....</b>	<b>423</b>
<b>Capitolul I. Suveranitatea poporului.....</b>	<b>423</b>
§1. Delimitări conceptuale .....	423
§2. Raportul între puterea politică și puterea de stat .....	432
§3. Trăsăturile generale ale puterii politice și ale puterii de stat .....	435
§4. Rolul și funcțiile puterii de stat .....	437
§5. Raportul între libertate și autoritate.....	439
§6. Departajarea puterii între majoritatea parlamentară și opoziție.....	449
§7. Principalele teorii privind suveranitatea.....	453
§8. Precursori ai principiului suveranității poporului.....	459
§9. Transpunerea la nivel constituțional a principiului suveranității poporului .....	465
<b>Capitolul II. Participarea cetățenilor la exercitarea puterii politice     (sistemul electoral).....</b>	<b>470</b>
§1. Esența democrației – participarea poporului la conducere.....	470
§2. Dreptul de vot.....	477
§3. Sufragiul censitar .....	478
§4. Sufragiul intelectual .....	479
§5. Excluderea de la vot a anumitor categorii de cetățeni.....	480
§6. Votul universal .....	480
6.1. Exercițarea dreptului de vot universal.....	480
6.2. Procedura alegerilor .....	481
§7. Sistemele electorale (modurile de scrutin) .....	484
§8. Scrutinul majoritar.....	484
§9. Reprezentarea proporțională.....	485
§10. Reprezentarea minorităților naționale și a grupurilor de interese speciale .....	487
<b>Capitolul III. Forme ale organizării politice a poporului: partide     politice, asociații și organizații sindicale, grupuri de presiune .....</b>	<b>488</b>
§1. Conceptul de societate civilă.....	488
§2. Rădăcini istorice ale partidelor politice .....	512
§3. Conceptul de partid politic .....	517
§4. Sistemul mono și pluripartidist.....	524
§5. Sistemul partidului unic .....	524
§6. Sistemul bipartidist.....	527
§7. Pluripartidismul.....	527

§8. Pluripartidismul în care partidele politice gravitează în jurul unui partid dominant.....	529
§9. Structura internă a partidelor politice.....	529
9.1. Partide cu o organizare strictă.....	529
9.2. Partidele fără organizare strictă.....	530
§10. Baza socială a partidelor politice.....	531
10.1. Partidele de cadre.....	531
10.2. Partidele de masă.....	531
§11. Sindicatele.....	533
§12. Grupurile de presiune.....	534

**Titlul VI. Regimuri politice contemporane ..... 538**

**Capitolul I. Analiza tipologică și clasificarea regimurilor**

**politice contemporane ..... 538**

§1. Conceptul de regim politic.....	538
§2. Clasificarea regimurilor politice în gândirea și practica politică ale antichității europene.....	543
§3. Clasificarea regimurilor politice în doctrina constituțională a secolului al XVIII-lea.....	548
§4. Clasificarea regimurilor politice în Principatele Române: Țara Românească și Moldova.....	550
§5. Clasificarea regimurilor politice în epoca contemporană.....	554
§6. Regimurile politice pluraliste.....	557
§7. Regimurile politice dictatoriale sau totalitare.....	562
§8. Caracteristici ale regimurilor totalitare.....	563
§9. Regimurile politice comuniste.....	564
§10. Caracteristici ale regimurilor politice comuniste.....	564
§11. Regimuri politice autoritare (personale).....	565
§12. Regimurile politice mixte.....	566

**Capitolul II. Cadrul general al sistemului constituțional**

**occidental contemporan ..... 569**

§1. Conceptul de sistem constituțional.....	569
§2. Diversitatea sistemelor constituționale contemporane și criteriile de tipologizare a acestora.....	572
§3. Fundamentele sistemului constituțional occidental contemporan.....	574
3.1. Concepția occidentală despre „omul cetățean”.....	575
3.2. Principiul legalității.....	579
3.3. Concepția occidentală asupra libertății.....	580
3.4. Democrația și pluralismul politic.....	583
3.5. Separația puterilor și echilibrul între structurile de guvernare.....	587
3.6. Influențe ale creștinismului asupra regimurilor politice contemporane.....	589
§4. Tendințe actuale în evoluția sistemelor politice contemporane.....	590

<b>Capitolul III. Sistemul politic al Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord.....</b>	<b>592</b>
§1. Unele trăsături generale ale formării sistemului politic britanic .....	592
§2. Caracteristicile Constituției Marii Britanii .....	595
§3. Structura de stat.....	595
§4. Partidele politice.....	596
§5. Organizarea și funcționarea Parlamentului .....	597
5.1. Organizarea și funcționarea Camerei Lorzilor .....	599
5.2. Organizarea și funcționarea Camerei Comunelor .....	602
5.3. Funcțiile Camerei Comunelor .....	604
5.4. Statutul parlamentarilor.....	607
§6. Regele.....	607
§7. Guvernul.....	608
§8. Reforma sistemului constituțional britanic.....	609
<b>Capitolul IV. Sistemul politic al Italiei .....</b>	<b>610</b>
§1. Premise politice ale Constituției din 1947.....	610
§2. Sistemul de partide .....	613
§3. Parlamentul .....	614
§4. Statutul membrilor Parlamentului .....	615
§5. Președintele Republicii.....	615
§6. Guvernul.....	617
§7. Controlul parlamentar .....	617
§8. Curtea Constituțională.....	617
<b>Capitolul V. Sistemul politic al Republicii Federale Germania .....</b>	<b>619</b>
§1. Contextul politico-istoric al formării sistemului constituțional.....	619
§2. Organizarea federativă a statului .....	621
§3. Sistemul de partide politice .....	622
§4. Organizarea Parlamentului .....	622
§5. Statutul parlamentarilor .....	623
§6. Procedura legislativă .....	624
§7. Controlul parlamentar .....	625
§8. Președintele Republicii.....	626
§9. Guvernul.....	627
§10. Tribunalul Constituțional Federal .....	628
<b>Capitolul VI. Sistemul politic al Statelor Unite ale Americii.....</b>	<b>630</b>
§1. Originea sistemului constituțional american .....	630
§2. Caracterul federal al organizării statale .....	631
§3. Autonomia constituțională .....	633
§4. Inițiativa populară .....	633
§5. Descentralizarea administrativă .....	634
§6. Partidele politice.....	635
§7. Puterile constituționale .....	637
§8. Congresul .....	638
§9. Funcțiile Congresului .....	641

§10. Funcția legislativă a Congresului .....	641
§11. Procedura legislativă .....	642
§12. Stabilirea taxelor și impozitelor (prerogative fiscale) .....	643
§13. Reprezentarea cetățenilor .....	644
§14. Supravegherea Administrației .....	644
§15. Aprobarea sau respingerea unor numiri în funcție, precum și a tratatelor internaționale.....	645
§16. Președintele Statelor Unite .....	645
§17. Funcțiile Președintelui Statelor Unite.....	648
§18. Curtea Supremă de Justiție .....	649
<b>Capitolul VII. Sistemul politic al Republicii Franceze.....</b>	<b>650</b>
§1. Caracteristicile generale ale Constituției din 4 octombrie 1958.....	650
§2. Regimul politic.....	652
§3. Sistemul de partide politice .....	653
§4. Președintele Republicii.....	655
4.1. Competențele personale .....	656
4.2. Atribuțiile de decizie.....	656
4.3. Dreptul de veto.....	658
§5. Guvernul.....	658
§6. Cadrul constituțional privind rolul Parlamentului .....	659
§7. Constituirea și organizarea Parlamentului.....	660
§8. Grupurile parlamentare .....	662
§9. Statutul parlamentarilor .....	662
§10. Procedura legislativă .....	663
§11. Controlul parlamentar .....	663
§12. Consiliul Constituțional.....	665
<b>Capitolul VIII. Regimul politic al Elveției .....</b>	<b>667</b>
§1. Formarea sistemului constituțional elvețian.....	667
§2. Principiile generale ale Constituției .....	673
§3. Raporturile între federație și cantoane.....	675
§4. Inițiativa populară și referendumul .....	678
§5. Partidele politice.....	679
§6. Organizarea și funcționarea Parlamentului .....	681
§7. Statutul membrilor Parlamentului .....	683
§8. Procedura legislativă .....	685
§9. Controlul parlamentar .....	686
§10. Consiliul federal .....	687
§11. Tribunalul federal.....	689



<b>PARTEA a II-a. Sistemul constituțional românesc .....</b>	<b>691</b>
<b>Titlul I. Dezvoltarea constituțională a statului român.....</b>	<b>693</b>
<b>Capitolul I. Unitate și progres în dezvoltarea constituțională a statului român .....</b>	<b>693</b>
Secțiunea 1. Rădăcinile și originea organizării constituționale a Principatelor Românești .....	695
Secțiunea a 2-a. Caracterul evoluției constituționale românești .....	697
Secțiunea a 3-a. Conceptul și conținutul ciclurilor constituționale.....	699
Secțiunea a 4-a. Dezvoltarea constituțională a Principatelor Române în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea. Reforme și proiecte constituționale .....	704
Secțiunea a 5-a. Constituția „Cărvunarilor” .....	708
Secțiunea a 6-a. Regulamentele Organice .....	709
Secțiunea a 7-a. Reforme și proiecte constituționale în anul revoluționar 1848 .....	714
§1. Programe revoluționare și proiecte de Constituție .....	714
§2. Actul constituțional de la Islaz (9-21 iunie 1848) .....	714
§3. Programul de revendicări naționale prezentat Adunării populare de la Blaj (2-14 mai 1848) .....	715
Secțiunea a 8-a. Convenția de la Paris (7 august 1858).....	715
<b>Capitolul II. Monarhia constituțională (parlamentară) 1866-1938.</b>	<b>720</b>
<b>Constituțiile democratice .....</b>	<b>720</b>
Secțiunea 1. Considerații preliminare.....	720
Secțiunea a 2-a. Constituția din 1866 .....	722
Secțiunea a 3-a. Caracterul plebiscitar și constituant al Hotărârilor de unire a provinciilor istorice românești cu România și ratificarea acestora de către statul român. Problema constituțională după Marea Unire.....	732
Secțiunea a 4-a. Elaborarea Constituției din 1923 .....	740
§1. Anteproiecte constituționale.....	740
§2. Votarea și promulgarea Constituției.....	744
§3. Principiile și conținutul Constituției.....	744
<b>Capitolul III. Dezvoltarea constituțională a României între 1938 și 1944 .....</b>	<b>749</b>
Secțiunea 1. Considerații preliminare.....	749
Secțiunea a 2-a. Constituția din 27 februarie 1938 .....	750
§1. Contextul social-politic al adoptării Constituției.....	750
§2. Principiile Constituției din 1938.....	754
Secțiunea a 3-a. Actele constituționale din septembrie 1940.....	755
<b>Capitolul IV. Organizarea constituțională a României după înlăturarea guvernării autoritare a Mareșalului Ion Antonescu, până la abdicarea forțată a Regelui Mihai I.....</b>	<b>758</b>
Secțiunea 1. Problema constituțională după 23 august 1944 .....	758
Secțiunea a 2-a. Deteriorarea principiilor democrației parlamentare și a mecanismelor constituționale repuse în vigoare la 23 august 1944 .....	764

<b>Capitolul V. Sistemul constituțional socialist. Constituțiile din 1948, 1952 și 1965 .....</b>	<b>767</b>
Secțiunea 1. Trăsături ale sistemului constituțional socialist.....	767
Secțiunea a 2-a. Constituția din aprilie 1948 .....	768
Secțiunea a 3-a. Constituția din 27 septembrie 1952 .....	770
Secțiunea a 4-a. Constituția din 21 august 1965 .....	772
<b>Capitolul VI. Înlăturarea cadrului instituțional al regimului politic socialist prin revolta populară din decembrie 1989 și crearea instituțiilor statului de drept și ale societății civile .....</b>	<b>774</b>
<b>Titlul II. Principiile generale ale Constituției României din 1991 .....</b>	<b>780</b>
<b>Capitolul I. Necesitatea elaborării unei noi constituții.....</b>	<b>780</b>
Secțiunea 1. Contextul național și internațional al adoptării Constituției României din 1991 .....	780
Secțiunea a 2-a. Etapele elaborării și adoptării Constituției României.....	784
Secțiunea a 3-a. Realitățile naționale și internaționale reflectate în Constituția din 1991 .....	786
Secțiunea a 4-a. Revizuirea Constituției României.....	788
<b>Capitolul II. Principiile reflectate în Constituția din 1991 .....</b>	<b>793</b>
Secțiunea 1. Conceptul de principiu constituțional. Raportul între principiile constituționale și principiile fundamentale ale dreptului .....	793
Secțiunea a 2-a. Raportul între politică și drept în formarea principiilor constituționale .....	797
<b>Capitolul III. Caracterele și atributele statului român .....</b>	<b>799</b>
Secțiunea 1. Elementele de identificare ale statalității și societății românești în etapa actuală .....	799
Secțiunea a 2-a. Caracterele statului român.....	801
§1. Stat național.....	803
§2. Caracterul unitar .....	807
§3. Stat indivizibil .....	808
§4. Stat suveran și independent .....	809
Secțiunea a 3-a. Atribute și valori supreme ale statului român.....	810
§1. Stat de drept.....	810
§2. Stat democratic .....	814
§3. Stat social .....	817
§4. Omul – cetățean ( <i>zoon politicon</i> ) .....	818
§5. Constituționalizarea tradițiilor democratice ale poporului român și a idealurilor Revoluției din decembrie 1989 .....	820
Secțiunea a 4-a. Puterea suverană a poporului.....	833
Secțiunea a 5-a. Caracterul teritoriului .....	835
Secțiunea a 6-a. Forma de guvernământ .....	836
<b>Capitolul IV. Raporturile stat-cetățean.....</b>	<b>838</b>
Secțiunea 1. Poporul român – titularul legitim al puterii politice .....	838
Secțiunea a 2-a. Unitatea poporului român.....	844

Secțiunea a 3-a. România – patria comună a tuturor cetățenilor săi .....	847
Secțiunea a 4-a. Egalitatea între cetățeni și criteriile nediscriminării .....	849
Secțiunea a 5-a. Dreptul la identitate .....	850
§1. Identitate etnică și comunitate politică .....	850
§2. Conceptul de identitate etnică .....	853
§3. Conceptul de minoritate națională.....	862
§4. Tipuri de identitate etno-culturală .....	866
§5. Articularea dreptului la identitate cu criteriile nediscriminării.....	871
Secțiunea a 6-a. Statul român și diaspora română .....	872
Secțiunea a 7-a. Pluralismul – garanție a democrației constituționale.....	872
<b>Capitolul V. Cetățenia română .....</b>	<b>874</b>
Secțiunea 1. Noțiunea de cetățenie .....	874
Secțiunea a 2-a. Natura juridică a cetățeniei.....	878
Secțiunea a 3-a. Principiile generale ale cetățeniei române .....	879
Secțiunea a 4-a. Dobândirea cetățeniei române .....	879
Secțiunea a 5-a. Încetarea cetățeniei române .....	882
§1. Retragera cetățeniei .....	882
§2. Aprobarea renunțării la cetățenie .....	882
Secțiunea a 6-a. Dovada cetățeniei române .....	883
<b>Capitolul VI. Raporturile între dreptul internațional și dreptul intern.....</b>	<b>884</b>
<b>Titlul III. Statutul constituțional al cetățenilor români .....</b>	<b>889</b>
<b>Capitolul I. Drepturile, libertățile și îndatoririle fundamentale</b>	
<b>    ale cetățenilor români.....</b>	<b>889</b>
Secțiunea 1. Tradiții constituționale ale instituției drepturilor	
și libertăților cetățenești .....	889
Secțiunea a 2-a. Restrângerea exercițiului drepturilor și	
libertăților cetățenești.....	891
§1. Cauzele care pot determina restrângerea exercițiului	
unor drepturi sau libertăți.....	894
§2. Condițiile în care poate fi dispusă restrângerea.....	904
Secțiunea a 3-a. Principii comune tuturor drepturilor și îndatoririlor	
fundamentale.....	906
Secțiunea a 4-a. Clasificarea drepturilor și libertăților fundamentale.....	908
§1. Drepturile social-economice și culturale .....	909
1.1. Dreptul la muncă și dreptul la protecția socială a muncii	
(art. 41).....	909
1.2. Dreptul la grevă (art. 43).....	911
1.3. Dreptul la proprietate privată (art. 44) .....	911
1.4. Dreptul la moștenire (art. 46) .....	912
1.5. Dreptul la învățătură (art. 32).....	912
1.6. Dreptul la ocrotirea sănătății (art. 34) .....	912
1.7. Dreptul la un nivel de trai decent (art. 47) .....	912

§2. Drepturile politice .....	913
2.1. Dreptul de vot (art. 36).....	913
2.2. Dreptul de a fi ales (art. 37) .....	915
§3. Drepturile social-politice.....	918
3.1. Dreptul la liberă circulație (art. 25).....	918
3.2. Respectarea vieții intime, familiale și private (art. 26) .....	920
3.3. Libertatea conștiinței (art. 29).....	932
3.4. Libertatea de exprimare (art. 30).....	941
3.5. Dreptul la informație (art. 31) .....	945
3.6. Libertatea întrunirilor (art. 39) .....	948
3.7. Dreptul de asociere (art. 40).....	951
3.8. Ocrotirea familiei (art. 48) .....	958
§4. Inviolabilitățile .....	958
4.1. Dreptul la viață și dreptul la integritate fizică și psihică (art. 22).....	958
4.2. Libertatea individuală (art. 23).....	964
§5. Drepturi-garanții.....	970
5.1. Accesul liber la justiție (art. 21).....	970
5.2. Dreptul la apărare (art. 24) .....	975
5.3. Dreptul de petiționare (art. 51).....	981
5.4. Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică (art. 52).....	985
§6. Noțiunea de îndatoriri fundamentale.....	992
6.1. Fidelitatea față de țară (art. 54) .....	993
6.2. Apărarea țării (art. 55).....	997
6.3. Prestarea contribuțiilor financiare (art. 56) .....	999
6.4. Exercițarea cu bună-credință a drepturilor și îndatoririlor fundamentale (art. 57) .....	999
<b>Capitolul II. Avocatul Poporului .....</b>	<b>1002</b>
<b>Titlul IV. Organismele de suveranitate națională.....</b>	<b>1006</b>
<b>Capitolul I. Parlamentul României.....</b>	<b>1006</b>
Secțiunea 1. Rădăcinile și trăsăturile tradiției parlamentare românești .....	1006
Secțiunea a 2-a. Bicameralismul.....	1009
Secțiunea a 3-a. Alegerea Parlamentului României (sistemul electoral) .....	1016
§1. Caracteristicile votului .....	1016
§2. Stabilirea numărului de mandate.....	1017
§3. Listele electorale .....	1019
§4. Secțiile de votare .....	1020
§5. Birourile electorale.....	1021
§6. Candidaturile .....	1027
§7. Buletinele de vot și semnele electorale .....	1031
§8. Campania electorală.....	1032
§9. Numărarea voturilor și constatarea rezultatelor obținute în alegeri.....	1034

Secțiunea a 4-a. Organizarea Parlamentului României.....	1037
§1. Introducere .....	1037
§2. Validarea mandatelor de deputat și senator.....	1039
§3. Configurația politică a Camerei Deputaților și Senatului.....	1041
§4. Alegerea birourilor permanente.....	1047
§5. Comisiile parlamentare .....	1054
5.1. Natura juridică a comisiilor parlamentare .....	1055
5.2. Organizarea comisiilor parlamentare .....	1058
5.3. Comisiile permanente.....	1060
5.4. Comisiile speciale .....	1064
5.5. Comisiile de anchetă .....	1065
5.6. Comisiile de mediere.....	1066
Secțiunea a 5-a. Funcționarea Parlamentului.....	1067
§1. Legislatura Parlamentului.....	1067
§2. Sesiunile Camerei Deputaților și Senatului.....	1072
2.1. Sesiunile ordinare.....	1072
2.2. Sesiunea extraordinară .....	1074
2.3. Convocarea de drept a Parlamentului.....	1076
§3. Ședințele Camerei Deputaților și Senatului.....	1077
Secțiunea a 6-a. Funcțiile Parlamentului României.....	1083
§1. Considerații generale privind funcțiile Parlamentului.....	1083
§2. Funcția legislativă .....	1088
2.1. Domeniul legii.....	1088
2.2. Competența legislativă diferențiată a celor două Camere ale Parlamentului.....	1093
2.3. Etapele procedurii legislative .....	1099
2.4. Inițiativa legislativă.....	1100
2.5. Examinarea în comisiile permanente .....	1108
2.6. Dezbaterea în plenul fiecărei Camere .....	1109
2.7. Procedura de vot.....	1111
2.8. Medierea.....	1113
2.9. Promulgarea legii .....	1114
2.10. Proceduri legislative speciale.....	1115
2.11. Publicarea în Monitorul Oficial Partea I .....	1116
§3. Funcția de informare .....	1117
3.1. Legitimitatea și conținutul funcției de informare a Parlamentului.....	1117
§4. Funcția de control parlamentar.....	1120
4.1. Trăsăturile și esența raporturilor instituționale între Parlament și Guvern în sistemul constituțional actual .....	1120
4.2. Considerații generale privind caracterul răspunderii Guvernului față de Parlament.....	1123
4.3. Suportul teoretic al funcției de control parlamentar .....	1124

4.4. Controlul exercitat prin aprobarea de către Parlament a unor acte ale Executivului .....	1128
4.5. Acordarea și retragerea încrederii Guvernului .....	1129
4.6. Întrebările și interpelările .....	1131
4.7. Moțiunile .....	1133
4.8. Anchetele parlamentare .....	1134
4.9. Angajarea răspunderii Guvernului din proprie inițiativă .....	1135
4.10. Suspendarea din funcție a Președintelui României .....	1139
4.11. Punerea sub acuzare a Președintelui României .....	1139
4.12. Solicitarea urmăririi penale a membrilor Guvernului .....	1140
§5. Funcția de desemnare prin investire, alegere sau numire a unor autorități publice .....	1141
Secțiunea a 7-a. Actele Parlamentului .....	1142
§1. Considerații generale. Categoriile de acte .....	1142
§2. Conceptul de lege. Categoriile de legi .....	1145
§3. Conceptul de hotărâre. Categoriile de hotărâri .....	1153
§4. Conceptul de moțiune. Categoriile de moțiuni .....	1155
§5. Actele politice ale Parlamentului .....	1157
Secțiunea a 8-a. Statutul deputaților și al senatorilor .....	1158
§1. Natura juridică a mandatului parlamentar .....	1158
§2. Nulitatea mandatului imperativ .....	1164
§3. Durata mandatului parlamentar .....	1167
§4. Protecția constituțională și regulamentară a mandatului parlamentar .....	1169
4.1. Incompatibilitățile parlamentare .....	1170
4.2. Imunitatea parlamentară .....	1177
4.3. Indemnizația .....	1186
§5. Răspunderea disciplinară .....	1186
<b>Capitolul II. Președintele României .....</b>	<b>1189</b>
Secțiunea 1. Caracteristicile regimului politic instituit de Adunarea Constituantă în 1991 .....	1189
Secțiunea a 2-a. Locul instituției prezidențiale în echilibrarea puterilor în stat .....	1193
Secțiunea a 3-a. Raporturile instituționale ale Președintelui României cu Parlamentul și Guvernul .....	1200
Secțiunea a 4-a. Alegerea Președintelui României .....	1203
Secțiunea a 5-a. Raportul între votul popular și legitimitatea Președintelui României .....	1207
Secțiunea a 6-a. Personalizarea puterii .....	1212
Secțiunea a 7-a. Durata mandatului prezidențial .....	1214
Secțiunea a 8-a. Incompatibilitatea funcției prezidențiale cu orice altă funcție publică sau privată .....	1216
Secțiunea a 9-a. Regimul imunităților prezidențiale .....	1218

Secțiunea a 10-a. Răspunderea politică și penală a Președintelui României.....	1219
Secțiunea a 11-a. Atribuțiile Președintelui României .....	1231
§1. Atribuții prevăzute în Constituție pentru exercitarea căroră Președintele „cooperează” cu alte autorități publice .....	1232
§2. Atribuții prevăzute în Constituție pentru exercitarea căroră Președintele nu solicită „concursul” altor autorități publice .....	1233
Secțiunea a 12-a. Actele Președintelui României .....	1233
§1. Decretele emise de Președintele României și natura lor juridică .....	1233
§2. Semnificația contrasemnării decretelor Președintelui României de către primul-ministru.....	1237
§3. Pot fi atacate decretelor Președintelui României în contencios administrativ?.....	1238
Secțiunea a 13-a. Vacanța funcției de Președinte al României .....	1239
§1. Conceptul de vacanță a funcției de Președinte al României .....	1239
§2. Condițiile constituționale ale instituirii vacanței funcției de Președinte al României.....	1241
§3. Efectele juridice ale instituirii vacanței funcției de Președinte a României.....	1243
<b>Capitolul III. Autoritatea judecătorească .....</b>	<b>1244</b>
Secțiunea 1. Considerații generale.....	1244
Secțiunea a 2-a. Conceptul de justiție.....	1245
Secțiunea a 3-a. Caracterele constituționale ale justiției.....	1250
Secțiunea a 4-a. Semnificația constituțională a independenței judecătorilor și efectele sale juridice.....	1251
Secțiunea a 5-a. Conceptul de inamovibilitate a judecătorilor.....	1257
Secțiunea a 6-a. Incompatibilitățile constituționale și legale ale judecătorilor .....	1260
Secțiunea a 7-a. Sistemul organelor judecătorești .....	1263
Secțiunea a 8-a. Ministerul Public .....	1263
Secțiunea a 9-a. Consiliul Superior al Magistraturii.....	1267
<b>Titlul V. Organizarea și funcționarea Curții Constituționale.....</b>	<b>1269</b>
<b>Capitolul I. Locul și rolul Curții Constituționale în arhitectura statului român .....</b>	<b>1269</b>
Secțiunea 1. Opțiunea pentru modelul european de jurisdicție constituțională.....	1269
Secțiunea a 2-a. Natura juridică a Curții Constituționale .....	1274
<b>Capitolul II. Organizarea Curții Constituționale.....</b>	<b>1279</b>
<b>Capitolul III. Statutul judecătorilor Curții Constituționale.....</b>	<b>1282</b>
Secțiunea 1. Condițiile constituționale de numire în funcția de judecător al Curții Constituționale și verificarea îndeplinirii acestora.....	1282
Secțiunea a 2-a. Problema revocării mandatului de judecător al Curții Constituționale.....	1285

Secțiunea a 3-a. Regimul incompatibilităților impus judecătorilor	
Curții Constituționale.....	1286
Secțiunea a 4-a. Regimul juridic al independenței judecătorilor	
constituționali.....	1292
Secțiunea a 5-a. Răspunderea judecătorilor constituționali .....	1298
Secțiunea a 6-a. Regimul juridic al imunității judecătorilor	
constituționali.....	1300
<b>Capitolul IV. Competența Curții Constituționale .....</b>	<b>1302</b>
Secțiunea 1. Aspecte generale ale competenței actuale a	
Curții Constituționale.....	1302
Secțiunea a 2-a. Dreptul de sesizare a Curții Constituționale .....	1309
Secțiunea a 3-a. Actele și procedurile supuse controlului	
exercitat de Curtea Constituțională .....	1313
Secțiunea a 4-a. Controlul constituționalității legilor înainte	
de promulgare (controlul anterior).....	1323
Secțiunea a 5-a. Controlul constituționalității inițiativelor de	
revizuire a Constituției.....	1327
Secțiunea a 6-a. Controlul constituționalității tratatelor și	
a altor acorduri internaționale .....	1329
Secțiunea a 7-a. Controlul constituționalității regulamentelor	
și hotărârilor Camerelor Parlamentului.....	1330
Secțiunea a 8-a. Soluționarea excepției de neconstituționalitate	
(controlul posterior) .....	1333
Secțiunea a 9-a. Soluționarea conflictelor juridice de natură	
constituțională dintre autoritățile publice.....	1338
Secțiunea a 10-a. Respectarea procedurii pentru alegerea	
Președintelui României .....	1342
Secțiunea a 11-a. Judecarea contestațiilor care au ca obiect	
constituționalitatea unui partid politic.....	1342
Secțiunea a 12-a. Verificarea respectării procedurii pentru	
organizarea și desfășurarea referendumului.....	1343
Secțiunea a 13-a. Verificarea îndeplinirii condițiilor pentru	
exercitarea inițiativei legislative de către cetățeni.....	1343
Secțiunea a 14-a. Emiterea avizului pentru suspendarea din funcție	
a Președintelui României .....	1344
Secțiunea a 15-a. Constatarea existenței împrejurărilor care justifică	
interimatul în exercitarea funcției de Președinte al României.....	1344
Secțiunea a 16-a. Alte atribuții ale Curții Constituționale .....	1345
<b>Capitolul V. Actele Curții Constituționale.....</b>	<b>1346</b>
Secțiunea 1. Actele prin care Curtea Constituțională își exercită	
atribuțiile.....	1346
Secțiunea a 2-a. De ce deciziile Curții Constituționale au caracter	
general obligatoriu? .....	1349
Secțiunea a 3-a. Există o tipologie a deciziilor Curții Constituționale?.....	1351



Secțiunea a 4-a. Deciziile interpretative ale Curții Constituționale .....	1352
Secțiunea a 5-a. Raporturile Curții Constituționale cu alte autorități publice născute ca urmare a deciziilor Curții Constituționale.....	1353
Secțiunea a 6-a. Efectele deciziilor Curții Constituționale prin care se constată neconstituționalitatea unor dispoziții legale din legi, ordonanțe, regulamente și hotărâri parlamentare .....	1356
Secțiunea a 7-a. Efectele deciziilor Curții Constituționale prin care se constată neconstituționalitatea unor prevederi cuprinse în legi, înainte de promulgarea acestora.....	1357
Secțiunea a 8-a. Efectele deciziilor Curții Constituționale privind constituționalitatea/neconstituționalitatea tratatelor sau acordurilor internaționale.....	1358
Secțiunea a 9-a. Deciziile Curții Constituționale sunt general obligatorii și au putere numai pentru viitor.....	1359
<b>Bibliografie .....</b>	<b>1361</b>
I. Bibliografie română .....	1361
A. Tratatate, cursuri, monografii, comentarii.....	1361
B. Studii, articole de specialitate .....	1377
II. Bibliografie străină .....	1382
A. Tratatate, cursuri, monografii, comentarii.....	1382
B. Studii, articole de specialitate .....	1391
<b>Index alfabetic.....</b>	<b>1397</b>
<b>Summary .....</b>	<b>1407</b>
<b>Sommaire.....</b>	<b>1421</b>